

II. ULUSAL TURİZM KONGRESİ

Nazmi KOZAK
Mehmet YEŞİLTAŞ(*)

Türkiye turizminin içinde bulunduğu sorunları tartışmak, sorunların çözümü için seçenekler üretmek ve elde edilecek sonuçları ilgili mercilere ulaştırmak amacıyla, geçtiğimiz yıl birincisi yapılan Ulusal Turizm Kongresi'nin bu yıl ikincisi gerçekleştirildi. Aydın Valiliği himayesinde, Kuşadası Belediyesi ile Aydın Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulu tarafından ortaklaşa gerçekleştirilen Kongre, 21-23 Kasım 1991 tarihleri arasında Kuşadası'nda Adakule Oteli'nde yapıldı.

Oldukça yoğun bir programa sahip olan Kongre'de üç gün boyunca dokuz oturum ve bir panel gerçekleştirildi. Kongre'de yapılan oturumların konuları şu başlıklardan oluşmaktaydı: "Turizmde Tanıtım Sorunları", "Turizmin Sosyo-Kültürel Sorunları", "Yerel Yönetim-Turizm İlişkisi", "Konaklama Endüstrisinin Sorunları", "Çevre Sorunları" ve "Türkiye'de Turizm Eğitimi". Kongre'nin son gününde "Türk Turizm Sektörünün Genel Değerlendirilmesi" konulu bir panel de yer aldı.

Kongre, 21 Kasım 1991 günü saat 11.00'de açılış konuşmasını yapılması ile başladı. Açılış konuşmalarının yapmak üzere ilk olarak Aydın Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulu Müdürü

Prof. Dr. Hasan Zafer DOĞAN kürsüye geldi. Prof. Dr. Doğan yaptığı konuşmada, kongrenin amacını anlattı. Daha sonra Kongre'nin yapılmasına büyük katkıları geçen Kuşadası Belediye Başkanı Lütfi SUYOLCU açılış konuşmasını yaptı. Belediye Başkanı Suyolcu, bir turizm yörenesi olarak Kuşadası'nın yaşamakta olduğu sorunları ve bunlara ne gibi çözümler ürettiklerini anlattı.

KONGRE'DE SUNULAN BİLDİRİLERDE AĞIRLIK TAŞIYAN NOKTALAR

Sabah yapılan açılış konuşmaları ardından Kongre çalışmalarına başladı. Öğleden sonra

Kongre'nin "Türkiye'de Tanıtım Sorunları" konulu ilk oturumuna geçildi. Bu oturumda Türkiye turizminin tanıtımında ortaya çıkan sorunlar ve olası çözüm yolları tartışıldı. "Türk Turizmde Yeni Secenekler ve Yeni Stratejiler Arayışı" başlığını taşıyan bildiriyle bu oturuma katılan Gazi Üniversitesi Bolu İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi öğretim üyelerinden Doç. Dr. Hasan TEKELİ, Türk turizminin gelişen dünya koşullarına uygun yeni pazarlara yönelmesi gerektiği üzerinde durdu. Doç. Dr. Tekeli, "son yıllarda ilenen geçici bir turizm furçasının rehabetiyle ülkemizde turizm pazarlama araştırmalarına yeterince

(*) Mehmet Yeşiltaş, Gazi Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesi Turizm Eğitimi Bölümü'nde araştırma görevlisidir.

önem verilmediği görülmektedir. Bilimsel işletmeciliğe ve sistematik araştırmalara açık olmayan turizm sektörümüz yönünden Türkiye'ye turist gönderme potansiyeli olan ülkelerdeki acentelerin, Türkiye hakkındaki bilgi düzeylerinin %5'de kalması ve Türkiye hakkında bilgi edinebilmesin de binde 7 düzeyinde yok denecek kadar az olması olağan karşılanmalıdır" dedi.

Aynı oturumda konuşan bir başka bildiri sahibi de Dokuz Eylül Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi'nden Doç. Dr. Günal ÖNCE idi. Doç. Dr. Önce yaptığı konuşmada, turizmde pazarlama stratejileri ve alternatif pazarlama stratejisi olarak yeni ürün-yeni pazarların ülkemiz açısından önemini anlattı

Kongre'ye "Türk Turizm Pazarlamasında Darboğazlar" başlıklı bildiri ile katılan Aydın Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksek Okulu öğretim üyelerinden Prof. Dr. Mustafa SAĞCAN, Türkiye turizminin geçmişte yaşadığı darboğazlara ve nedenlerini anlatarak konuşmasına başladı. Prof. Dr. Sağcan, turizm sektörümüzün önümüzdeki yıllarda karşıla-

şabileceği olası darboğazları ve alınması gerekli önlemleri anlatarak bildirisini tamamladı.

Kongre'nin öğleden sonra yapılan oturumlarından bir tanesi de "Turizmin Sosyo-Kültürel Etkileri" başlığını taşımaktaydı. Başkanlığı Prof. Dr. Hasan Zafer DOĞAN'ın yaptığı bu oturumda ilk bildiri Prof. Dr. Alpay ATAOL, Doç. Dr. Ömür ÖZMEN ve Doç. Dr. Alev KATRİNLİ tarafından hazırlanmıştı.

Her üçü de Dokuz Eylül Üniversitesi'nde öğretim üyesi olan bildiri sahipleri, bildirimlerinde çalıştıkları üniversitelerindeki görevlilerin seyahat alışkanlıklarını ölçmeyi amaçlayan araştırmalarından elde ettikleri bulguları anlattılar.

Oturumun ikinci konuşmacısı olan Hacettepe Üniversitesi Sosyoloji Bölümü öğretim üyelerinden Dr. Mehmet ÖZDEMİR, "Turizmin Türkiye'nin Sosyal Yapısına Etkileri" başlığını taşıyan bildirisini sundu. Dr. Özdemir bildirisinde, 1988-1990 yılları arasında Antalya'nın Kemer Kasabası'nda gerçekleştirdiği "Turizmin Kemer Kasabası'nda Sosyal Yapıyı Etkilemesi" konulu araştırmasından el-

de ettiği bulguları değerlendirdi. Dr. Özdemir, turizmin Türkiye'de yoğun olarak yaşandığı andan itibaren sosyal yapı üzerinde inkâr edilemeyecek derin izler bıraktığını vurgulayarak, "özellikle turizm yatırımcıları, turizmin sosyal yapıda meydana getireceği tesirleri çok iyi bilmek ve değerlendirmek durumundadır. Zira yalnızca pragmatik veya rasyonel düzeyde dahi olsa, rantabiliteyi ile, yakın ve uzak mesafeli zaman dilimi içinde, sosyal yapıya yapacakları olumlu veya olumsuz tesirleri arasında büyük bir ilişki meydana gelecektir" dedi.

Mersin Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulu öğretim görevlilerinden H. Fikir BİLGİN de aynı oturuma "Türk Turizminde Yeni ve Çok Etkin Bir Kaynak: Kültür Sergileme Odakları" konu başlığını taşıyan bildiriyle katıldı. Fikri Bilgin konuşmasında, günümüz turistlerinin artık bir ülkeyi yalnızca görmek, görmek istemediklerini, bunun yanında ziyaret ettikleri ülkenin kültürünü daha yakından tanımak, bu yolda deneyim kazanmak istediklerini işaret ederek, turistlerin yalnızca görmek değil, kültüre katılmak, etkinliklerin içine girmek arzusunu duyduklarını söyledi. Bilgin, Türkiye'nin bu alanda çok zengin bir kültürel ortama sahip bulunduğunun Halkbilimciler tarafından yapılan araştırmalar sonucunda ortaya çıktığına değinerek, bu zengin kültürel ortamların kültür sergileme merkezleri biçiminde turistlere sunulmasının önemi üzerinde durdu.

Kongre'nin ikinci gününde yer alan çevre sorunları ile ilgili iki oturum, Kongre izleyicileri tarafından ilgiyle izlendi. Çevre Sorunları oturumlarının ilkinde "Aliağa'ya Çevre Kirliliğinin Getirdikleri" başlıklı bildiriyle katılan Aliağa Belediye Başkanı Hakkı

ÜLKÜ, bir sanayi bölgesi olan A-liağa'nın yaşadığı çevre kirliliklerini ve ilçede yaşanan sorunları ayrıntılı olarak anlattı.

Çevre Sorunları oturumuna seyahat acentelerini temsilen katılan TÜRSAB Antalya Bölgesel Yürütme Kurulu üyesi Abdullah TEKİN, Türkiye turizmde çevrenin rolünü ve önemini anlattı. Tekin, Türkiye turizminin en büyük avantajının temiz doğa olduğunu vurgulayarak, ancak ivedi şekilde gerekli önlemler alınmazsa turizmimizin bu çok önemli ayrıcalığını ve avantajını kısa bir zaman sonra yitireceğini örneklerle anlattı.

Kongre'nin ikinci gününde yapılan bir başka oturum da "Konaklama Endüstrisinin Sorunları" başlığını taşımaktaydı. Bu oturuma "Konaklama Sektöründe Personel Sorunları" adlı bildiriyle katılan Boğaziçi Üniversitesi Turizm İşletmeciliği öğretim üyelerinden Prof. Dr. Bülent HİMMETOĞLU, geçtiğimiz yıllarda Turizm Bakanlığı ve Turizm Geliştirme ve Eğitim Vakfı tarafından yapılan araştırma verilerinden hareket ederek konaklama sektöründe çalışan işgörenlerin sorunlarını ve bu alanda var olan işgören açığı konularını anlattı.

"Konaklama Endüstrisinin Sorunları" oturumuna konaklama sektörünü temsilen katılan Ege Turistik İşletmeciler ve Konaklamacılar Derneği Başkanı Haluk NİŞLİOĞLU da, konaklama işlet-

melerinin yaşamakta oldukları sorunları örnekler vererek anlattı.

Kongre'nin son oturumu "Türkiye'de Turizm Eğitimi" konusuna ayrılmıştı. Uzun yıllardır bu tür kongrelerin baş konusu olan turizm eğitiminin üzerinde bu kadar çok durulmasının nedeni, sanırım, turizm eğitiminin her geçen gün daha da içinden çıkılmaz hale gelmesidir.

"Türkiye'de Turizm Eğitimi" konulu oturuma Prof. Dr. Alp TIMUR başkanlık etti. Oturuma konuşmacı olarak çeşitli üniversitelerden öğretim üyeleri katıldı. Oturumun ilk konuşmacısı olan Balıkesir Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksek Okulu Müdürü Prof. Dr. Necdet HACIOĞLU bildirisinde, Türkiye'deki mevcut turizm eğitimi programlarının durumlarını inceleyerek, bu alanda yapılması gereken çalışmaları anlattı.

Akdeniz Üniversitesi Antalya Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulu öğretim üyelerinden Doç. Dr. Ahmet AKTAŞ, bu oturumda ağırlama, hizmet sektöründeki mesleki eğitim gören öğrencilerin stajları sırasında ve mezun olduktan sonra karşılaştıkları sorunları anlattı. Doç. Dr. Aktaş, turizm eğitimi alan öğrencilerin gerek stajları sırasında ve gerekse mezun olduktan sonra iş bulma şeklinde olmak üzere pek çok sorunla karşılaştıklarını anlatarak, bu alanda yapılması gerekli yasal düzenlemelerin önemine değindi.

"Turizm Eğitimi" konulu oturumun son konuşmacısı olan Gazi Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesi'nden Dr. Orhan Mesut SEZGİN de, turizm eğitimi alanında mevcut kalifiye eleman sorunun giderilmesi için yapılması gerekenleri anlattı. Dr. Sezgin, mevcut eğitilmiş eleman azlığının mevsimlik konaklama tesislerinin sezon dışı zamanlarda Otel- Okul olarak işletilmesi ile ortadan kaldırılabileceğine ilişkin projesini ayrıntılı olarak anlattı.

Kongre'nin bu son oturumunun ardından çalışma gruplarının toplantılarına geçildi. Tanıtma Politikası, Çevre Sorunları, Konaklama Endüstrisinin Sorunları ve Turizm Eğitimi olmak üzere dört ayrı çalışma grubu, yaptıkları toplantıları sonucunda elde ettikleri sonuçları ilgili mercilere gönderilmek üzere Kongre organizasyon komitesine verdiler.

Kongre, üçüncü günü yapılan "Türk Turizm Sektörünün Genel Değerlendirilmesi" konulu panelin ardından son buldu. Bu panelde Prof. Dr. Atilla SEZGİN, Prof. Dr. Alp TIMUR, Doç. Dr. Ergun GÖKSAN, başta olmak üzere beş konuşmacı katıldı.